

Det kongl. Landhusholdningselskabs Halvaarsmøde

den 19de December 1866.

Forhandlingerne begyndte med de lovbestemte Valg af Embedsmænd for de næste tre Aar istedetfor de efter Tour Fratrædende. Efterat have været en af Selskabets Præsidenter i 6 Aar, fratraadte Etatsraad, Justitiarius A. Drewsen, som nu atter fik 32 Stemmer, men da Kammerherre, Lehns greve Holstein til Holsteinborg havde 47 Stemmer, erklæredes Greven af den iaften sthyrende Præsident Professor Jørgensen som udvalgt til Præsident.

Til Medlemmer af Selskabets Kommission valgtes Kammerraad Andersen paa Gundersløvholm, Etatsraad Hofman (Bang) til Hofmangave, Kammerherre Wichfeld til Engestofte og Forpagter Heide paa Bygholm, de 3 Førstnævnte ved Gjenvalg.

Der optoges 22 nye Medlemmer.

Over det Vigtigste af Selskabets Forhandlinger og Foretagender i afvigte Aar meddelte den sthyrende Præsident en korfattet Beretning, hvoraf bl. a. erfarede, at Antallet af dets Vandvæsenlæringer er i de sidste Aar i stærk Tiltagen, og at der navnlig i 1866 antoges 37, medens der dimitteredes 19 og i Utide fratraadte 4. Af Drainingslæringer antoges i Foraaret for Arbejdstiden iaar 20. Af Meierfælæringer tjene nu under Selskabet 21 og af Meieribødkerlæringer 5. Nu

for Tiden tjene under Selskabet ialt 106 Lærlinger, et større Antal end nogenfinde tidligere.

Fremdeles erfarede, at et Par Skrifter, som ere under Pressen, ville i de første Maanedes af næste Aar blive ombelte blandt Medlemmerne, nemlig en af Landinspektør Klein efter en Prisopgave forfattet Udarbejdelse angaaende Byggeplaner for større Avlsgaard, og adskillige Beretninger om udførte Drainanlæg her i Landet, indkomne som Svar paa nogle fra Selskabet udsendte Spørgsmaal; — at et nyt Dplag af Lacoppidans Agerdykningslære i denne Tid vil udkomme; — at Lieutenant J. E. la Cour fra næste Aars Begyndelse, efter Selskabets Dnsfte, indtræder i dets meteorologiske Komite som dens Sekretær, og at han i Docent Fjords Sted overtager den fremtidige Udgivelse af de meteorologiske Aarsberetninger; — at der med 3 af de Dampstibe, der iaar have besørget Kreaturexporten fra Kjøbenhavn og Aarhus til England, efter Selskabets Foranstaltning er fulgt Konduktører for at føre Tilsyn med Dyrenes Røgt og Pleie under Overfarten, hvorved et meget tilfredsstillende Resultat er opnaaet, idet Tabet ved Kreaturers Forulshffen i haardt Veir i det Hele har været forholdsvis ringe; — at det ved Finantsministeriets Smøbekommen lykkedes at opnaa Tilladelse til at benytte en Del af Reberbanebygningen paa Gammelholm til midlertidig Opstaldning af de til Export bestemte Kreaturer, hvorved disse undgik en besværlig Landtransport til og fra Staldene paa Vesterbro; — at adskillige Reiseunderstøttelser samt Pengebidrag i andre Diemed ere tilstaaede ogsaa i det forløbne Aar, dæriblandt 1000 Rb. til den forberedende Komite for Landmandsforsamlingen i Aarhus i afvigte Sommer; — at det Forslag til Indretningen af et forbedret Rvægtorv paa Enighedsværn tæt ved Hovedstaden, hvilket Selskabet ifjor havde indsendt til Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse, i Et og Alt er blevet tiltraadt af Stadens Slagterlaug; — at Selskabet, efter Indenrigsministeriets Anmodning, har meddelt Samme en Betænkning angaaende Spørgsmaalet om de ijdste Heders

bedre Afbenyttelse, navnlig deres Anvendelse til Træopelskning, og at dermed som Bilag fulgte en af Lieut. J. C. la Cour, efter hans Hjemkomst fra Udlandet og efterat han havde be-
 reist nogle jyske Hedeegne, afgiven Erklæring over dette An-
 liggende*); at Krigsministeriet har henvendt sig til Selskabet
 med Ønske om, at det vilde virke til en almindeligere Udbre-
 delse rundt om i Landet af saadanne velkonstruerede Arbeids-
 vogne, der under Krigsforhold kunde benyttes af Armeen, for
 at denne deshurtigere kunde forshne sig med det tilstrækkelige
 Antal af brugbare Trainvogne, i hvilken Anledning Ministeriets
 Opmærksomhed henleedes paa en igjennem Selskabet — ifølge
 en Godsseiers Tilbud om at anvende 300 Rb. til Præmier
 for gode Arbeidsvogne til Benyttelse i Landbrug — i 1865
 udfat Prisopgave, som dog hidtil ingen egentlig Konkurrence
 har fremkaldt, idet der ved Landmandsforsamlingen i Aarhus,
 i Henhold til denne Prisopgave, kun blev fremstillet en enkelt
 Arbeidsvogn til Præmieæstning, for hvilken Vogn der, efter
 Bedømmelseskomiteens Forslag, tilbeldes Forsærdigeren, Smed
 Hurup i Ishoi pr. Taastrup Station, den 2den af de ud-
 lovede tvende Præmier eller 100 Rb. Denne Vogn har Sel-
 skabet truffet Anstalt til at kunne fremstille for vedkommende
 militære Kommission, hvorhos det vil søge at formaa et Par
 sagkyndige Mænd til paa dets Vegne at forhandle videre om
 Sagen med denne Kommission; — at Selskabet, foranlediget
 af en Anmodning fra Kammerherre, Stiftamtmand Simonh,
 paa en Komites Vegne, har omsendt til dets Medlemmer en
 Indbydelse til Oprettelse af en Forsikringsanstalt for Almuen.
 — Der fremvistes nogle af Fotograf J. Hassel (Vesterbro
 Nr. 33) indsendte Fotografier af Hingste, der af ham ere
 optagne ved Hingsteskuet i Roeskilde den 26de September d. A.

Ved Forhandlingen af Selskabets Virksomhedsplan og det
 dertil knyttede Budget for næste Aar var det fornemmelig 1ste

*) Denne Erklæring eller Beretning findes optagen i dette Tidsskrifts
 3die N. 14de B. 4de S.

og 8de Post (resp. om Landvæsens-, Drainings- og Meieri-
 Læringers Antagelse og om Understøttelse til agronomiske og
 andre Foredrags Afholdelse), der fremkaldte en livlig Dis-
 cussion, indledet af Professor Prosch, som henlede Opmærk-
 somheden paa, at § 1 og § 8 i Virkeligheden maatte siges at
 have samme Formaal, nemlig at virke hen til Land-
 brugerens, og især Landalmuens, fagmæssige Uddan-
 nelse, og det maatte derfor synes ham hensigtsmæssigt, at
 begge særlige Bestræbelser samlede under en enkelt Paragraf
 med det udhævede mere almindelige Formaal, som i saa Fald
 vistnok ogsaa med Rette stod som Nummer Eet blandt Op-
 gaverne for Selskabets Virksomhed. Selskabets Bestræbelser
 for Læringers Uddannelse var vistnok en naturlig Begyndelse,
 naar det gjaldt at skaffe enkelte vigtige Forbedringer Indgang,
 men vilde altid være meget begrændset i sit Omfang, da den
 kun kom Enkelte til Gode; en saadan Virksomhed burde der-
 for ogsaa, om end kun gradvis og lidt efter lidt, vige for den
 mere omfattende, som gik ud paa Landbrugerens, og især
 Mellemstandens, de saakaldte Gaardmænds, Fagdannelse; thi
 først da kunde disse ventes at udfylde den betydningsfulde
 Plads, som deres store Besiddelser gave dem i Statslivet,
 og først da vilde Agerbruget kunne blive alt Det for vort
 Fædreland, som det burde. Det var vistnok indlysende, at
 Selskabet ikke kunde tænke paa selv at oprette, ja end ikke blot
 at understøtte, saadanne Agerbrugsskoler; men naar Blikket
 først var aabnet for deres Betydning, saa vilde Landbrugeren
 nok selv træde til og støtte dem; det, det først kom an paa,
 var at vække Interessen, og meget kunde udrettes ved at be-
 nytte den Velighed, som de nye saakaldte Bondehøjskoler nu
 og da maatte frembyde. Taleren følte sig bevæget til allerede
 paa dette Trin at henlede Selskabets Opmærksomhed paa denne
 Opgave, fordi han med stor Interesse havde seet, at et Med-
 lem, hvis Stemme maatte have stor Bægt i Selskabet, da
 han nu nyligt var valgt til dets Præsident, i Rigsdagen havde

ubtalt sig for Bondens videregaaende Udbannelse, saaledes, at den især kom hans egentlige Livsvirksomhed til Gode.

Den styrende Præsident indrømmer, at 1ste og 8de Post paa en vis Maade staa i Forbindelse med hinanden, men ikke anderledes end flere af Posterne, og mener derfor, at de bør holdes adskilte. Foranstaltningen med Lærlingers Udbannelse er nemlig en Sag for sig, der forsaavidt er afgrændset, som den beroer paa Tilgangen af Aspiranter, der egne sig til at antages, og paa Muligheden af at finde passende Læresteder; men den kræver forholdsvis faa, for Landvæsenlærlingernes Bedkommende i de fleste Tilfælde næsten ingen Udgifter, medens derimod Afholdelse af vækkende og lærerige Foredrag med Selstabet's Understøttelse rundt om i Landet let vilde kunne overskride Beløbet af de Pengemidler, som det herpaa kan anvende, hvorfor det indskrænker sig til at hjælpe i denne Retning, naar særlig Anledning dertil frembyder sig, og hvor der navnlig viser sig at være dygtige Lærerkræfter forhaanden.

Statsraad Tang: Hvis jeg forstod den foregaaende Tale, min ærede Ven, ret, gif hans Forslag ud paa, at man ved de høiere Bondeskoler, hvoraf der i de sidste Aar er opstaaet en stor Del rundt omkring i Landet, skulde ansætte en landøkonomisk Docent, der kunde give Eleverne Undervisning i det theoretiske Landvæsens forskjellige Dele.

Seg kan imidlertid ikke tiltræde min ærede Vens Forslag i denne Retning, hovedsagelig fordi Tiden ved den høiere Bondeskole ikke tillader at meddele sliq en Undervisning, der let vilde blive Hovedfaget, og fordi det gaaer imod den Plan, der i Begyndelsen er lagt, idetmindste for den Bondeskole, jeg i en Række af Aar har havt med at bestille, hvorved disse Skoler vilde tabe den Betydning for Almuestanden eller fornemmelig Bondesønnens Udbannelse, som vi have tilsigtet.

Ved den konstitutionelle Forfatnings Indførelse i Landet og allerede nogle Aar forinden føltes, idetmindste i den Kred, hvor jeg hørte til, en stor Trang til en høiere Dannelse hos

Bonden og Almuestanden, i hvilken Anledning jeg og mine Venner, i en vid Kredts, søgte at oprette en Skole, der skulde uddanne Bondesønnen, saa at han blev moden til at modtage og bære den store Frihed og Selvstændighed, der blev ham skjænket. Skole fik vi efter nogle Aars forgjæves Stræben stiftet, og nu skulde Planen lægges for dens Virksomhed, ikke med Hensyn til landøkonomist Dannelse, men med Hensyn til en almindelig høiere Dannelse; naar denne først var der, mente vi desuden, vilde det Landøkonomiste let komme bag-efter. Vor Plan med vor Skole gif derfor ud paa at danne de unge Mænd saaledes, at deres Tanker kunde blive klare, at de kunde have passende Ord til at udtrykke deres Tanker med, og at de kunde føre deres Ord i Skrift efter Sprogbrug og Talebrug. Dernæst ønskede vi at give dem fuld Bevidsthed om den Plads, de indtage i Staten, som danske Mænd, og ønskede at vække og bestyrke deres Kjærlighed til Fædrelandet. Endelig ønskede vi ogsaa at give dem nogen Kundskab om Landvæsens-Kemi, geometriske Tegninger og Opmaalinger i Marken; men et Hovedmaal for vore Bestræbelser var ikke at danne unge Bondemænd, der, naar de havde faaet høiere Kundskaber, vilde forlade eller foragte Bondestanden og søge høiere eller bekvemmere Stillinger i Livet, hvilket saa ofte er Tilfældet, og for at dæmpe denne Tilbøjelighed, gjorde vi vort Kursus kun paa et halvt Vinteraars, saa at naar Mai kom eller nærmede sig, hævede vi Skolen, og Eleven gif hjem til sin Bondedgjerning Sommeren igjennem; vilde han komme tilbage til Efteraaret, var han velkommen.

Naar en saadan Plan med nogenlunde Held skal kunne udføres i et Vinterhalvaar, da maa Tiden bruges godt. Øvelse i Skrivning efter Diktat, i Udarbejdelser, i mundtlige Meddelelser, i dansk Historie og dansk Geografi, i Naturvidenskab og i Opmaalning i Marken, naar Aarstiden tillader det, udfylder Tiden saa stærkt, at det vilde være umuligt at give en Videnskab, saasom en fuldstændig Dannelse i theoretisk

Landsøkonomi Blads, uden at Hovedøiemedet derved vilde svæfkes eller maaskee forfeiles.

Zeg kommer fornylig fra Norge, var der ogsaa ifjor og har været der oftere, og er derved bleven bekjendt med de norffe Landbofkofer og har erfaret, at de staa i høi Anseelse fortiden i Norge. Zeg er tilbøielig til at antage, at man vurderer dem for høit; det Landbrug, der drives i Norge af Bonden, er vistnok almindeligvis hderst flet, mange Gange flettere end hos vore Bønder paa de Egne, der ere mest tilbage, saa der er der meget at virke for; men Norge bliver aldrig noget Land, hvor Jordbruget kan spille en Hovedrolle; dens Klipper og Kløfter og nordlige Klima forbyder det, og der haves gode Indtægtskilder foruden, og Moserne, hvis Opdyrkning man i Norge haaber til, ville vistnok svigte. Desuagtet har man i Norge fundet det rigtigst, at Landbrugsskoler ere selvstændige og for dem selv, og har ikke blandet dem sammen med nogen anden Stræben.

Paa Grund af hvad jeg saaledes her har anført, er det jeg tillader mig at fraraade, at det Kongelige Landhusholdningssekskab tiltræder det af den ærede foregaaende Taler gjorte Forslag.

Rammerraad Andersen tilraader, at 1ste og 8de Post holdes hver for sig som hidtil, bl. a. ogsaa af Hensyn til Regnskabet og en bedre Overfigt.

Prof. Prosch samstemmer ganske vist med Etatsr. Tang i, at Bøndehøjskolerens nuværende Opgave ikke burde opgives, eller gaa over i nogen anden, men saadant forbød sig ogsaa af sig selv; thi medens vi vel turde haabe, at Bøndehøjskolerne (eller rettere Realskoler for Mellemstanden paa Landet) muligen endnu i vor Levetid vilde tiltage saa stærkt i Antal, at de kunde blive let tilgængelige for hele den opvøgende Ungdom, saa maatte man være meget sangvinst, naar man kunde tro paa, at egentlige Landbrugsskoler saa meget snart vilde fremstaa, og det vilde vel næppe engang være ønskeligt, at der nogenfinde fremkom flere end høit een for hvert Amt eller Par

Amtet. En anden Sag var det derimod, naar den Veilighed, som Bøndehøjskolerne maatte frembyde, dels allerede ved et passende Lokale, dels nu og da ved en begavet og dertil skikket Lærer, jevnligt benyttedes for at kaste nogle Uyglimt ind blandt den vogne Ungdom, der ingenlunde var uvillig til at lære. Der fandtes jo dog allerede ikke saa ganske saa Mænd spredte rundt i Landet, som vistnok baade kunde og vilde gjøre Fyldest i denne Retning; alene fra Landhøjskolen ere flere udgaaede, som ere et saadant Arbejde vogne, og kunde blive til megen Nytte for deres nærmeste Omegn.

Til Amrtd. Andersen maatte han bemærke, at naar det kun gjaldt Formen at forene to Paragrafer i een, da var hele Spørgsmaalet næppe megen Omtale værd; men det gjaldt ogsaa noget mere: det gjaldt at sætte Opgaven høiere, saaledes at det blev tydeligt, at Lærlingernes Oplærelse kun var et Middel til at vække Interessen saameget, at den fyldigere og mere omfattende Virksomhed blev mulig.

Grev Holstein Holsteinborg har ganske vist omtalt denne Sag i Rigsdagen i Erkjendelse af dens store Betydning. Planens 8de Post gaaer nærmest ud paa at skaffe Landbostanden en hyderligere Uddannelse, medens dens 1ste Post fortrinsvis sigter til at aabne Veilighed for Bøndernes Sønner og Døttre til at tilegne sig Færdighed i de praktiske Arbejder. At gjøre den første Opgave til Hovedsagen, vilde vistnok være et smukt Formaal for vort Selskab, men dets Opnaaelse fordrer større Pengemidler, end det kan offere derpaa. Bøndehøjskolerne ere en uheldig Mellemting mellem Almueskoler og egentlige Højskoler. Hvad de skulde bibringe Eleverne, mangler der i Reglen disse den nødvendige Fordannelse til at tilegne sig. — Det vilde være ønskeligt, om Selskabet kunde virke mere i denne Retning, men det maatte dertil have større Midler. Imidlertid vil han gjerne raade til, at der fra Selskabets Side offres noget mere paa at kalde de i 8de Post antydede Foredrag tillive, og at det om muligt foretager dertil sigtende positive Skridt.

Den sthyrende Præsident oplyser, at man har anseet det betænkeligt at gjøre saadanne Skridt, da det maatte befrygtes, at derved vilde fremkaldes en stor Mængde Begjæringer om Hjælp tilbøds fra mindre kvalificerede Søgne, hvorfor Selskabet indskrænker sig til med Nædebonhed at imødkomme Andragender herom fra Mænd, der allerede have præsteret Noget i den omhandlede Retning, og hvis Indsigter og uegennyttige Iver for at virke til gavnlig Oplysnings Udbredelse fandtes at have Krav paa at understøttes.

Grev Holstein Holsteinborg beklager, at det mange Steder vilde være til liden eller ingen Nytte at fremkalde hine Foredrag, idet Tilhørerne mangle den nødvendige Fordannelse til at kunne følge og opfatte dem. Uddannelsen iblandt Bondeungdommen stagnerer som oftest paa et vist Punkt, fordi Betingelserne for dens Fortsættelse mangle; for en Del bærer vel og Almuefolkene i dens nærværende Tilstand nogen Skyld. Saalænge vi ikke kunne skaffe Eleverne den videregaaende Undervisning, som dog mange af dem kræve, vil Sagen ikke kunne nyde slynderlig Fremgang.

Den sthyrende Præsident: Digtige og nidkjære Almuelærere kunne dog udrette saare Meget til at vække og nære Kærligheten. Paa Seminarierne læres, saavidt han veed, nogen Agerdyrkningskemi.

Docent Fjord: I en tidligere Tid sværmede man for, at Almuelærerne skulde vide Bæst med Alt; men man er dog heldigvis senere kommet bort derfra. Kemien er ved Seminarierne ikke noget befalet Kærefag, hvori der fordres Examenskarakter, men de Seminarister, som ønske Veiledning deri, kunne faae den, forsaavidt Forholdene tilstede.

Hermed sluttedes Behandlingen af Planens 1ste Post, som vedtoges usorandret, og da 8de Post kom for, gjentog

Grev Holstein sin Henstilling om, at Selskabet ved en direkte almindelig Opfordring burde søge at faae naturvidenskabelige og landøkonomiske Foredrag afholdte paa flere Steder i Landet.

Kammerherre Castenschiold meddelex, hvad der i denne Retning er skeet i en Del af Sorø Amt.

Gartner Wendt: Landboforeningerne bør fortrinsvis ansee sig kaldebe til at fremme denne Sag, søge at udfinde de rette Personligheder til at holde Foredrag og bidrage til Udgifterne med det halve Beløb, medens det andet halve tilveiebringes af anden Veie.

Grev Holstein: I Sorø Amt have saadanne Foredrag fundet megen Deltagelse og talrig Frekvents.

Prof. Prosch yttrede, at det ikke var nok, at Selskabet imødekam dem, som selv tilbød sig, thi der vare Mange, som holdt sig tilbage, da de maatte frygtebe, at deres Tilbud kunde see ud som Lyst til at gjøre sig gjældende; Selskabet burde ikke glemme, hvad der ifjor meddeltes her om den Maade, paa hvilken eetsteds Interesse var bleven vaft, for ikke at sige gravet ud af den tidligere Ligegyldighed; saadant Pionersarbeide var det, som Selskabet skulde fremkalde ved Opmuntringer og Opfordringer, ligesom det i det Hele taget burde sætte sin Stolthed i at gaa forud og bryde Banen. Men er Trangen først vaft, da kan Selskabet gjerne blive hjemme; thi da vil der næppe nogensinde mangle Kræfter her i Landet til at gjøre den Fyldest. Vi pleie i det Hele taget her i Landet vel meget at vise en vis Fornemhed ligeoverfor Kundskaben; vi gjøre vel i at erindre, at den, der har Kundskab at meddele, hder meget mere, end man vil være istand til at opveie med et Honorar.

Kammerherre, Stiftamtmand Baron Holsten (Falster): Naar Landboforeningerne skulde yde det halve Bidrag til Udgifterne ved Foredragene, maatte det berygtes, at Sagen snart vilde gaa istaa igjen, om det end lykkedes at bringe den igang.

Den styrende Præsident: Der maa dog haveb nogenlunde Visshed for, at der i den paagjældende Egn føles Trang til et slikt Udbannelsesmiddel og at der viser sig en saadan Interesse derfor, at den vil lægge sig for Dagen i Gjærningen.

Kammerherre Castenskjold (Frederikslund) maa efter sin Erfaring bestemt modsige, at der i Bondestanden mangler Sands for at benytte dette Dannelsesmiddel, idet der til de af dygtige Skolelærere i Sorø Amt holdte Vinterforedrag netop have indfundet sig en Mængde ældre og yngre Bønder, hvoraf desuden ogsaa mange ere Medlemmer af Amtets Landbosforening og derved vise Interesse for at medvirke til dens Formaal.

Den 8de og de derefter følgende Poster i Planen, vedtoges uforandret. — 3 Anledning af den 10de Post — om den direkte Udførsel til England af Kreaturer og andre Landets Produkter — ytredes Haab om, at et herværende Rhederi (Koch & Henderson) ad Aare vil i dette Tiemed sætte Dampskibe igang.

Den sthyrende Præsident oplyser, at der som Følge af den særlige Omhu, der vistes Kreaturerne under Overfarten herfra navnlig ved de af Selskabet antagne Konduktører, vel og som Følge af de Gratialer, som det tilstod de paagjældende Skibsførere og Styr mænd for hver heldig udført Reise, — kun gik forholdsvis saa Kreaturer tabte, naar der indtraf ugunstigt Veir.

Prof. Prosch bemærkede, at Selskabet fortjente megen Anerkjendelse for den Maade, paa hvilken det havde fremkaldt denne Udførsel; her havde Selskabet netop gjort, hvad det burde: brudt en Vane. — Selskabet havde ogsaa haft den store Tilfredsstillelse, at Virksomheden var tiltaget i den Grad, at det næsten saae ud til, at den var voxet det over Hovedet; og da opstod Spørgsmaalet, om Selskabet i saa Fald ikke hellere nu burde trække sig tilbage, og overgive Sagen i Statens Hænder. Det synes nemlig, som om Selskabet kun kunde lade enkelte Skibe ledsages af Konduktører; men derved gaves der disse et Fortrin fremfor andre, som let kunde støde Lighedsaanden her i Landet, og naar den Enkelte paa egen Haand udfoldede en stor Virksomhed, saaledes som f. Ex. Randers havde gjort det ved selv at sørge for Anstæffelsen af et Dampskib til Kvægtransport, da syntes det rigt nok, at en saadan snarere burde anerkjendes, end paa nogen Maade

trykkes i Konkurrencen. Hvis det fremdeles lod sig tænke, at Skibets Ledsfagelse af Konduktør kunde skaffe Fragten særlige Fordele, f. Ex. den, at Kvæget fik Lov til at indføres levende, da vilde den engelske Regjering dog næppe kunne anerkjende et Selskabs Garanti, om den end muligen vilde modtage en officiel Garanti, udstedt paa Statens Vegne. Det maa nemlig vel erindres, at ved den tiltagende stærke Transport af Kvæg fra Rusland, — vi see jo jevnlig Skibe med russisk Kvæg at anløbe Kjøbenhavns Kød —, vil Faren for Kvægpestens Udbredelse være permanent, og hvis England derved nødfages til at overholde som stadig Regel, at det indførte Kvæg slagtedes i Havnen, var det jo ikke umuligt, at paa den anden Side Trangen til magert Kvæg kunde blive saa stor, at der maatte forsøges et Kompromis ved at gjøre en Undtagelse med saadanne Lande, som afgave tilstrækkelig Sikkerhed mod Indførelse af Smitte; og for at Danmark da skulde blive en saadan Undtagelse, vilde der utvivlsomt fordres, at der fra Statens Side f. Ex. gennem Konduktører indestodes for, at Kvæget var alene fra danske Havne, og ikke havde været i nogenformhelst Berøring med fremmed Kvæg paa Overreisen eller ved det mulige Ophold i fremmede Havne. Af begge de nævnte Grunde syntes det rigtigst at være betænkt paa nu at overgive Sagen i Statens Hænder, hvilket imidlertid ikke udelukke, at Selskabet tilbød sin foreløbige Hjælp indtil Sagens Ordning.

Den sthyrende Præsident: Selskabet har i Sommer gjort de fornødne Skridt hos vedkommende Autoriteter for at søge saadanne Begunstigelser opnaaede, men det viste sig, at den engelske Regjering ikke vilde indlade sig paa at indrømme Undtagelser for et enkelt Land fra de indskrænkende Bestemmelser, som den paa Grund af Kvægpesten havde foreskrevet i Henseende til de indførte Kreaturers Transport fra Sted til andet, m. v. Hvis Fortsættelsen af de Foranstaltninger, som Selskabet har truffet til Kreaturindsørlens Fremme, fremtidigens skulde overstige dets Kræfter, da maa Sagen søges ordnet paa anden Maade.

Godseier Ingerslev (Marsselisborg) frygter for, at der hos Medlemmerne hersker nogen Misforstaaelse i Henseende til den Kontrol, som Selskabet, vistnok med god Føie, lader føre hermed, idet nemlig mange af de Skibe, hvormed Kreaturer udføres fra Sjælland, ikke ledsages af Konduktører.

Den styrende Præsident: Selskabet har maattet indskrænke sig til at sende Konduktører med de 3 Dampskibe, som iaar have faret imellem Kjøbenhavn—Aarhus og Leith, og som ere at betragte som Paketskibe, da der stadig afgaaer eet ugentlig.

Godseier Ingerslev paastjønner særdeles denne Foranstaltning, men beklager kun, at den ikke har kunnet udstrækkes videre.

Efter Vedtagelsen af de enkelte Poster i Budgettet bemærkede

Kaptain Wilde, at Budgettet helst burde sammentrænges i færre Hovedposter, da Selskabets Bestyrelse dog i alt Fald maa have nogenlunde frie Hænder.

Hofjægermester Sehested (Broholm) troer ikke, at en saa radikal Omordning af Budgettet vilde være ganske heldig, idet de forskjellige Udgiftsposter dog give en Anthydning af de Retninger, hvori de disponible Midler fortrinsvis bør anvendes. Han tvivler endog saa om, at Bestyrelsen selv kunde ønske en altfor udstrakt Frihed til at raade derover.

Den styrende Præsident bekræfter dette sidste. — Paa hans Henstilling gaves der Bestyrelsen den sædvanlige Bemyndigelse til at anvende det paa en eller anden Konto eventuelt sparede Beløb til Fremme af andre Foretagender indenfor Selskabets Omraade.

Rammerraad Andersen foreslaaer, at det overbrages den styrende Præsident at bevidne Hr. Etatsraad Drewsen vort Samsunds varme Paastjønneelse og forbindtlige Tak for den aktive og indsigtsfulde Del, han som en af dets Præsidenter nu i flere Aar har taget i Ledelsen af dets Virksomhed, hvorved han væsentlig har bidraget til at fremme samme og saa-

Iedes velvilligen bragt et ikke ringe Offer af Tid, Evner og Kræfter, der i fuldeste Maade fortjener Anerkjendelse. Dette Forslag fandt almindelig Tilslutning.

Lehnsgreve Holstein Holsteinborg anerkjender det paa ham iaften faldne Valg som et udmærket Bevis paa hædrende Tillid, hvorfor han udtaler sin dybtfølte Tak, idet han dog maatte ansee det heldigere, om Valget var faldet paa en i Hovedstaden boende Mand, og helst paa den fratrædende Præsident, hvis Fortjenester af Selskabet — bl. a. idet Denne, hvis Navn allerede fra en tidligere Tid har en god Klang i Landbostanden, særlig repræsenterede det administrative Element i Bestyrelsen og hvori han havde udfoldet fortrinlig Digtighed, — han fuldelig statter. Han maa bede Selskabet om velvillig Dverbærenhed, saameget mere som hans Bopæl ube paa Landet ikke tilsteder ham at tage saa stadig Del i Selskabets Forretninger, som disse vistnok kunne fordr. Han maa derfor kun ønske, at deres tilbørlige Varetagelse ikke skal lide ved den lidet heldige Omstændighed, at Præsidenterne bo saa adspredte.

Den styrende Præsident maa, hvormeget det ent glæder ham at komme til at arbejde sammen med en saa høithædret Mand, som den nuvalgte Præsident, dog samstemme i, at det ingentunde er uden Betæneligheder med Hensyn til den vedbørlige Fremme af de indkommende Sagers Behandling, at ingen af Præsidenterne boer i Kjøbenhavn. At han selv boer et Stykke Wei udenfor Staden, er allerede en Ulempe, som tilligemed Ansvaret for Beslutninger, der i flere Tilfælde maa tages saa at sige øieblikkeligen, vil føles endmere, i jo længere Afstand hans Kolleger i Bestyrelsen bo herfra. Det bliver saaledes nu en Nødvendighed at indføre en anden Forretningsorden end hidtil, som sikkert vil medføre en kostbarere Administration, og om det alligevel kan lykkes at fremme Sagens Afgjørelse saa godt som ønskeligt, anseer han for meget tvivlsomt.
